

6 oktober 2023

Energimarknadsinspektionen

Box 155

631 03 ESKILSTUNA

---

Sökandens referens: Emma Kassfeldt Eriksson

Telefon: 070-221 55 74

E-post: emma.kassfeldteriksson@vattenfall.com

---

**Ang. 2018–101813****Komplettering av ansökan om förlängd nätkoncession för en befintlig 52 kV kraftledning i luftledningsutförande vid Kalix till Hästängsmyran, i Överkalix och Kalix kommuner, Norrbottens län.**

Vattenfall Eldistribution AB vill härmed komplettera ansökan i enlighet med er begäran.

**Karta**

- *I detaljkartan över markkabeln som ni har skickat in framgår fastighetsbeteckningar, vilka är uppgifter som utgör sekretess vid publicering av remissunderlag och beslut. Ei önskar därför att ni inkommer med kartan utan fastighetsbeteckningar.*

Se uppdaterad detaljkarta i bilaga I.

**Teknisk information**

- *Tvårsnittarea. I inskickat underlag anges endast tvärsnittsarean för luftledning. Ange därför markkabelns tvärsnittsarea (mm<sup>2</sup>) och motivera med dimensionerande strömvärde.*

Vald ledararea i kabelsektion 1 st 185 mm<sup>2</sup> (aluminium) vilket ger angiven överföringsförmåga.

- *Effektbehov. Ange den effekt (MW) som markkabeln överför. Beskrivningen ska omfatta en bedömning av hur effektbehovet kommer att utvecklas över tid.*

Det maximala överföringsbehovet för hela ledningssträckningen vid dagens förutsättningar är preliminärt 21 MW. Överföringsbehovet kan komma att förändras i framtiden om t.ex. andra elektriska anläggningar ansluts eller kopplas bort inom nätet eller om effektbehovet ändras på annat sätt än vad Vattenfall Eldistribution har kännedom om idag.

- *Överföringskapacitet. Ange den överföringskapacitet (MW) som markkabeln är dimensionerad för. Om överföringskapaciteten inte motsvaras av angivet effektbehov ska den tillkommande överföringskapaciteten motiveras i ansökan.*

Kabelns överföringsförmåga är 24 MW.

**Stolpar**

- *I MKB:n framgår det att ledningen har både enkel- och portalstolpar. Ei vill att ansökan kompletteras med vilken typ av isolatorer som används för respektive stolptyp.*

Vid enkelstolpe har befintlig ledning främst upprättstående isolatorer och vid portalstolpe har befintlig ledning främst nedåtstående isolatorer, se Figur 1 nedan.



Figur 1. Exempel på enkelstolpe-utförning till vänster och portalstolpe-utförning till höger.

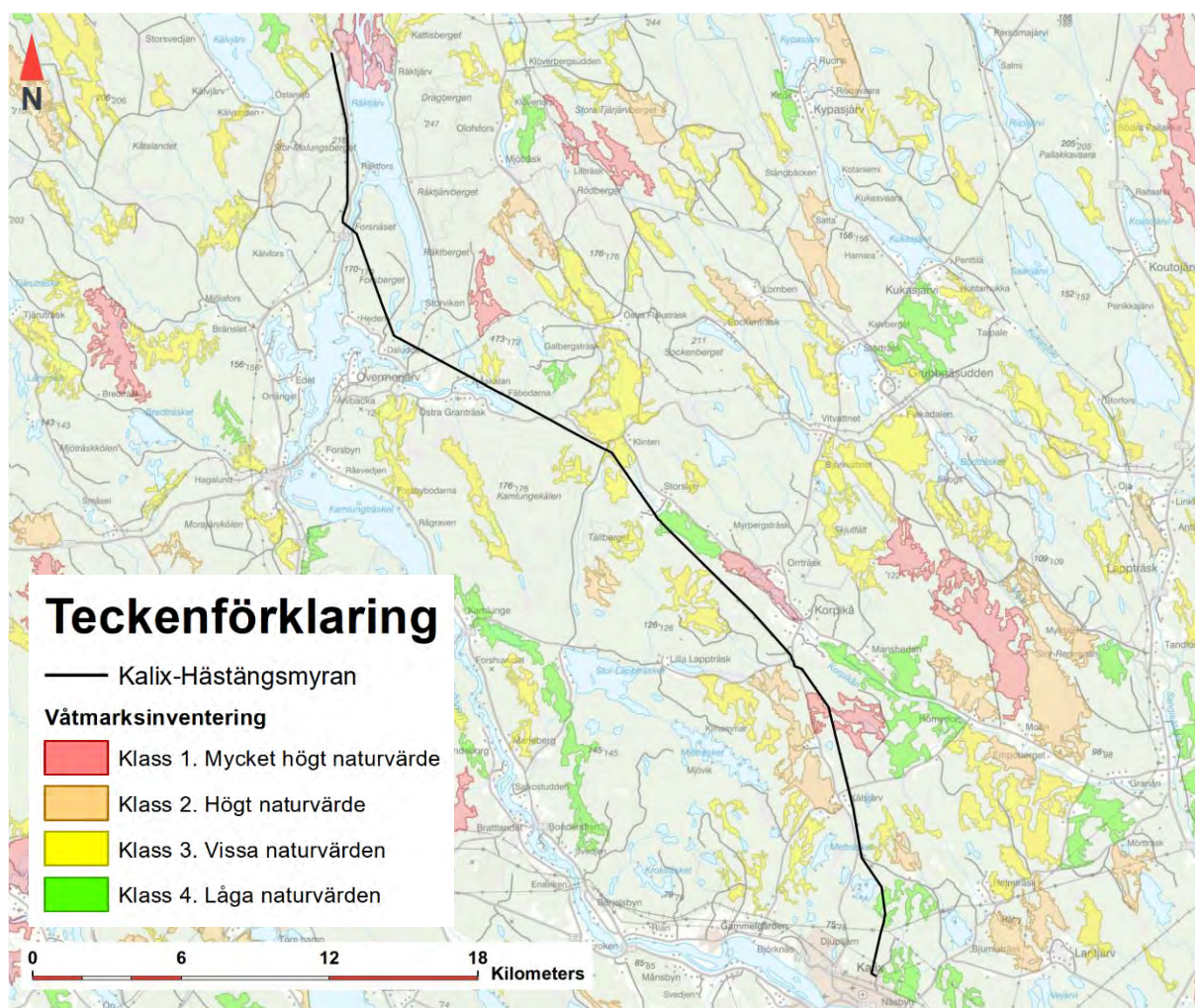
- *Ei saknar information om eventuella fundament och stagförankringar som används för ledningens konstruktion och ber er därför komplettera med detta.*

I huvudsak används inte stag eller fundament vid förankring av trästolparna. Vid ett fåtal plaster där riktningen av ledningsträckningen ändras finns behov av stag för att stabilisera stolpen. Stag förankras i första hand direkt i berg eller block, om det inte är möjligt kan fundament grävas ner. Fundamenten kan bestå av trä eller betong. Det går inte att utesluta att det kan finnas kreosotimpregnerade stagförankringar. Eftersom Sökanden arbetar med att succesivt fasa ut kreosot ur verksamheten kommer eventuella kreosotfundament att bytas ut till annat material vid framtida underhåll.

## Naturmiljö

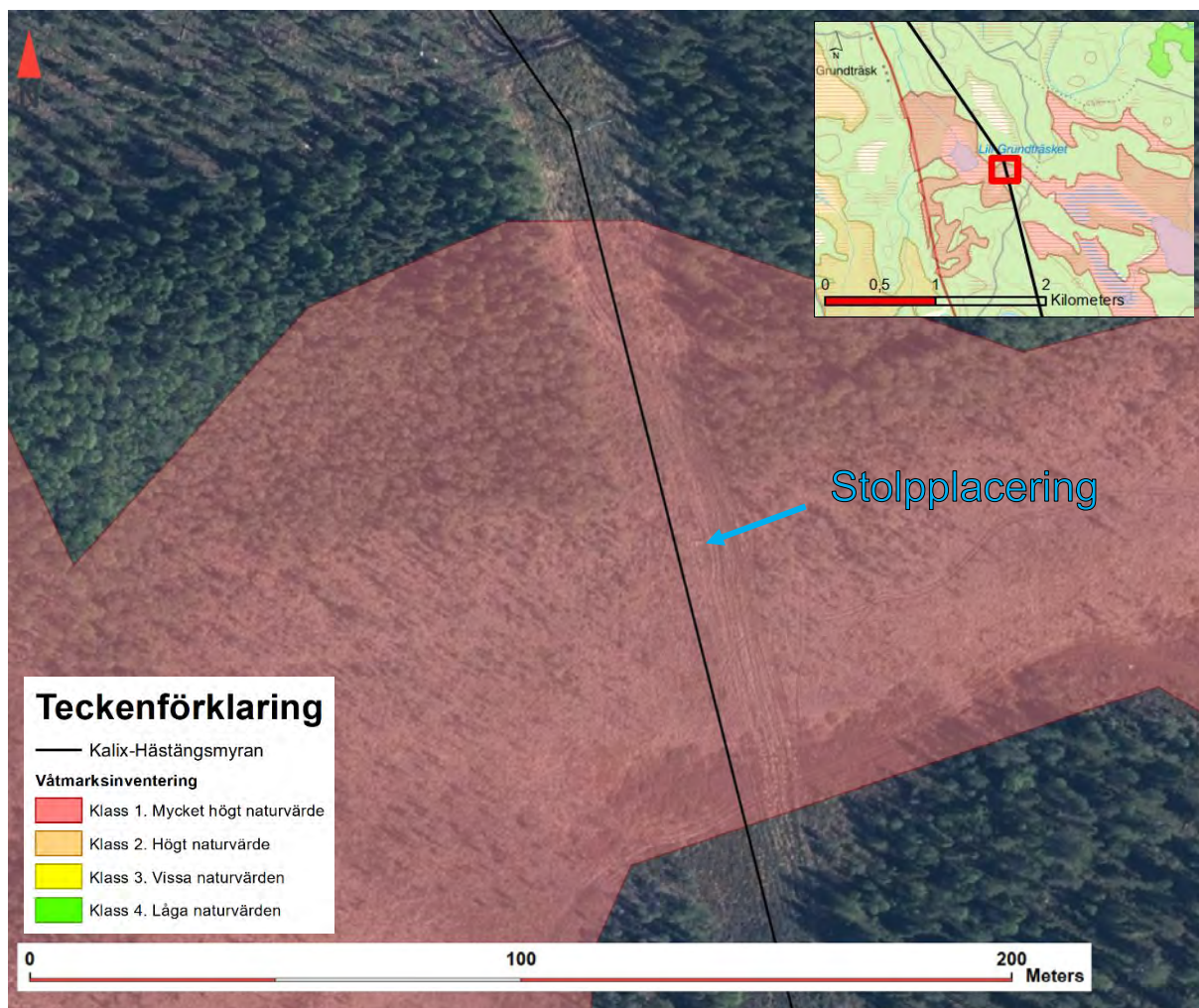
- *Ni har angivit att stolparna idag består av kreosot- samt saltimpregnerade trästolpar och i framtiden kan dessa ersättas med exempelvis komposit, metall eller annat material. Det framgår att ledningarna korsar känsliga vattenmiljöer (ex. våtmark, NVI klass 1). Ei ber er därför komplettera er ansökan med följande information.*
- *Finns det stolpar placerade i känsliga vattenmiljöer? Om ja, hur många stolpar finns det i våta miljöer?*

Befintlig ledning passerar ett antal VMI-tytor varav en utgör VMI klass 1, se karta nedan.



Figur 2. VMI-tytor längst sträckningen

Ledningen korsar från norr till söder ett VMI klass 3 område (Gravtjärnmyran; 8 km VSV Vitvattnet) där stolparna är placerade på fastmark, och mer söderut korsar sträckningen en VMI klass 4 som är utdikad (Rolkmyran; 7 km SV Vitvattnet). Ledningen korsar VMI-klass 1 (Bromyran; 12 km N Kalix) i cirka 120 meter och en enkelstolpe är belägen inom detta område, se Figur 3 nedan. Längre söderut korsar ledningen Våtmark SO Stor-Salträsket; 5 km ONO Kalix som är klassat att ha låga naturvärden (klass 4), inom detta VMI-objekt är stolparna placerade på fastmark.



Figur 3. Där ledningen korsar VMI-ytan Bromyran; 12 km N Kalix, klass 1. Stolpens placering utpekad i kartan.

- Om stolpar och eventuella fundament finns inom och eventuellt kan komma att behöva bytas ut i våtmarker (eller andra känsliga vattenmiljöer) behöver ni beskriva det arbete som krävs för att placera stolpe och fundament samt hur arbetet kan komma att påverka exempelvis hydrologin i de berörda miljöerna. Motivera ert val av stolptyp och eventuellt fundament utifrån detta.

Vid byte av anläggningsdelar/stolpe finns en rad faktorer att ta hänsyn till, bland annat beror på om det rör sig om någon enstaka stolpe som ska bytas/underhållas eller om det är ett större antal, den teknik som ledningen är byggd för och den miljö som stolparna som ska bytas står i. Det handlar också om tillgång på olika typer av stolpar, fundament, anläggningsdelar.

Kreosotimpregnerade anläggningsdelar kommer inte att användas.

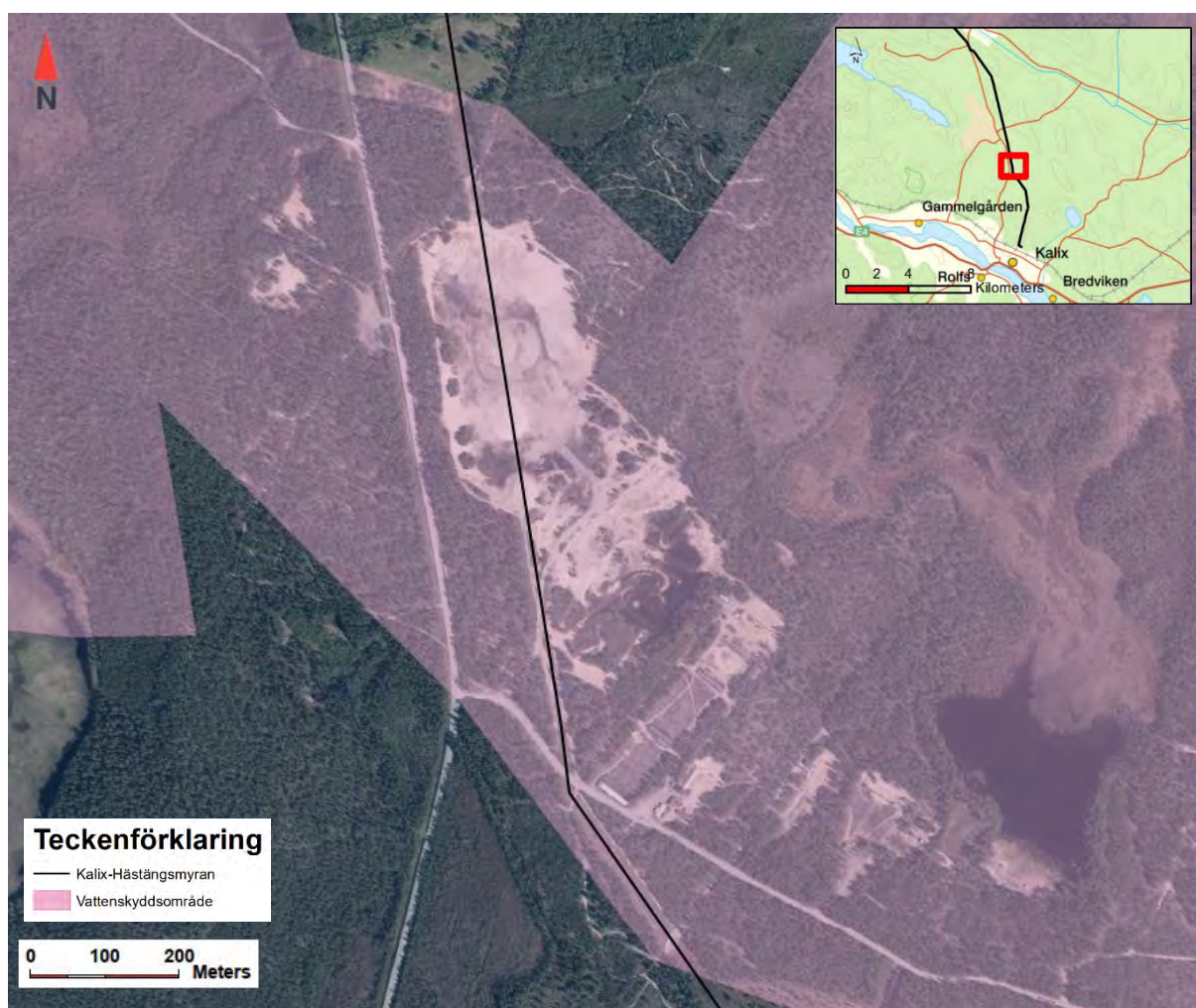
Vid ett eventuellt underhåll kommer vid tillfället mest lämpliga materialet utifrån miljömässiga, tekniska och resurmässigt aspekter att användas. Då det inte går att förutse när stolpbyte/stagbyte/fundamentbyte kan behöva genomföras kan Vattenfall Eldistribution inte svara på vilket typ av material som blir aktuell vid ett sådant förfarande. Inför underhållsarbeten i känsliga miljöer samråder Sökanden med länsstyrelsen enligt 12 kap. 6§ miljöbalken för att säkerställa en minimerad påverkan på naturmiljön.

- Om val av stolpe och fundament inte kan göras behöver beskrivningen omfatta de alternativ ni väljer mellan. Beskrivningen behöver tydligt visa hur de aktuella alternativen skiljer sig i anläggningsarbete samt dessa kan komma att påverka miljön ifråga.

Stolpar som i nuläget bedöms kunna bli aktuella vid framtida stolpbyten kan bestå av trä eller komposit. Tillvägagångssättet vid anläggningsarbeten skiljer sig inte signifikant åt gällande de olika materialalternativen.

- I MKB:n anger ni att ledningen korsar ett våtmarksområde med klass 4, låga naturvärden, vid Stor-Saltträsket (figur 12, s.21). Vid Ei:s granskning av ärendet tycks ledningen även korsa genom vattenskyddsområde Kalix och Kälsjärv i ungefär 1 200 meter. Detta anses inte framgå från inkomna underlag. Ei vill därför att ni förtydligar med ytterligare information.
- Finns det stolpar placerade i vattenskyddsområde Kalix och Kälsjärv?

Ledningen går inom vattenskyddsområdets sekundära skyddszon parallellt med Vitvattenvägen ca 1,2 km och korsar på sträckan ett gammalt sandtag/grustäkt, se figur 4 nedan. Inom vattenskyddsområdet finns 12 stolpar.



Figur 4. Befintlig ledning förbi vattenskyddsområdet Kalix och Kälsjärv

- Redogör för ledningarnas påverkan på vattenskyddsområdet.

Den påverkan som ledningen teoretiskt sett skulle kunna ge upphov till på vattenförekomster/ vattenmiljöer, är läckage från kreosotimpregnerade stolpar. Den eventuella föroreningen bedöms vara lokal kring stolpen och vid stolpbyte kommer mark som okulärt bedöms vara förorenad tas bort från platsen. Risk för ytterligare spridning bedöms således inte förekomma.

Sammanfattningsvis bedöms risken för påverkan (i driftskedet) på vattenkvaliteten inom vattenskyddsområdet som obefintlig.

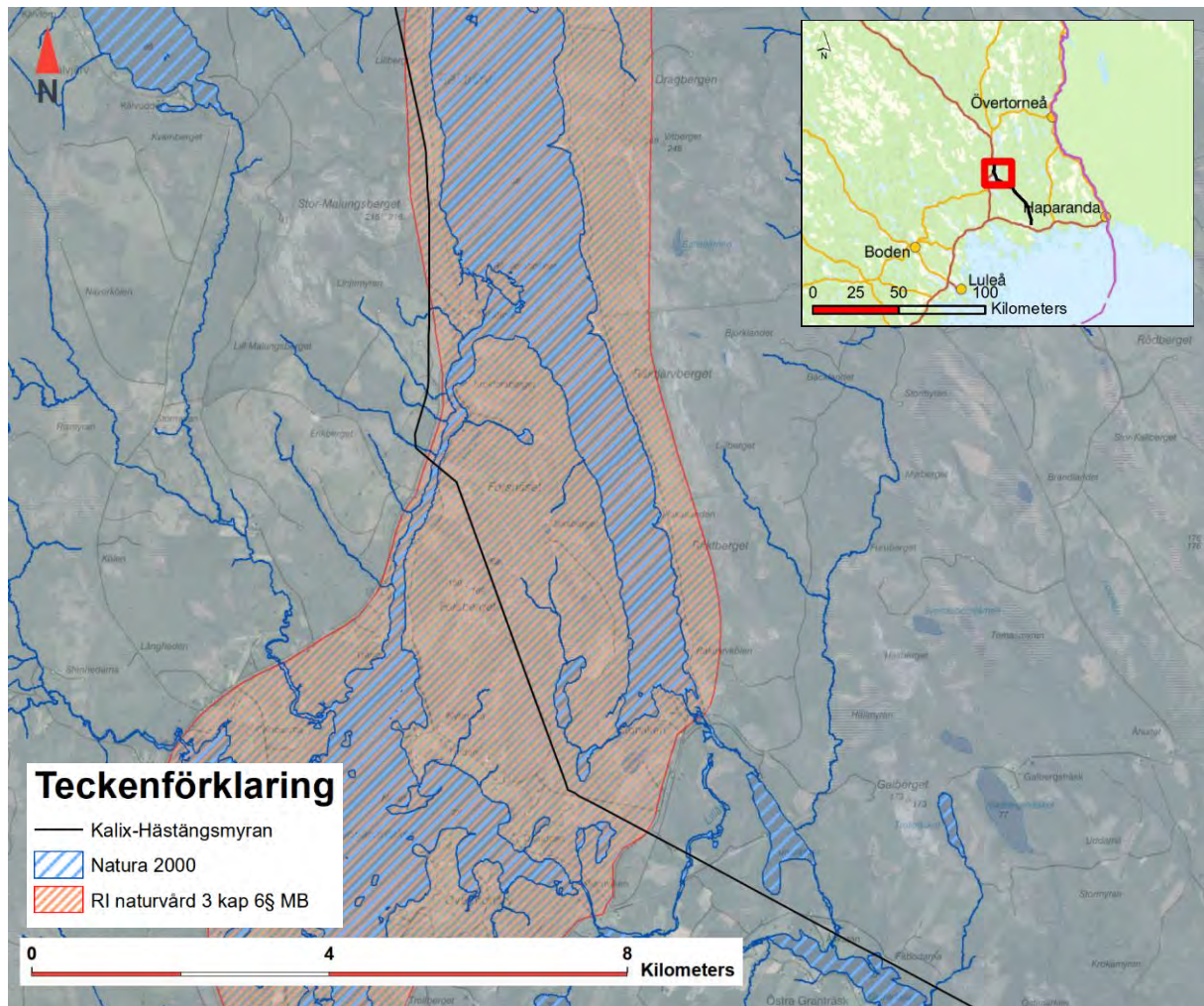
- *Avser ni vidta några skydds- eller försiktighetsåtgärder för vattenskyddsområdet? Om inte, motivera varför ni anser att inga skyddsåtgärder är nödvändiga.*

Befintlig ledning bedöm inte utgöra någon risk för försämring av vattenkvaliteten inom vattenskyddsområdet. Vid framtida underhåll kommer eventuella risker att utredas genom samråd med Länsstyrelsen enligt 12 kap 6§ MB. Generella försiktighetsmått tas alltid vid underhåll vid/intill våtmarksmiljöer, exempelvis i form av användandet av våtmarksanpassande fordon, att i så stor omfattning som möjligt köra på befintliga vägar och utföra underhåll under väderförhållanden när minimal påverkan på våtmark föreligger etc.

Utöver ovannämnda försiktighetsmått så följer Sökanden vattenskyddsområdets skyddsföreskrifter.

- *I MKB:n tabell 6, framgår det att ledningen korsar vattendraget Torne och Kalix älvsystem som är Natura 2000-område för älvar. Ni beskriver att ledningen även korsar genom riksintresset för naturvård (Kalixälven) mellan Lillberget och Grindstugan. Ei ber er utveckla ert resonemang kring ledningarnas påverkan på berört Natura 2000-område och riksintresset.*

Ledningen passerar Natura 2000-området *Torne och Kalix älvsystem* samt utpekad riksintresse avseende naturvård längst norra delen av sträckan, se karta nedan. *Torne och Kalix älvsystem* är helt oreglerade älvar med naturliga flöden.



Figur 5. Natura 2000 och RI naturvård.

Ledningen har varit på platsen en längre tid och kan därför anses som ett kontinuerligt inslag i omringliggande miljö. Faslinorna på den aktuella ledningen är horisontellt monterade och ligger i

huvudsak under eller i höjd med omgivande trädtoppar, vilket minskar risk för kollision för passerande fåglar. Vattenfall Eldistribution har inga indikationer på att aktuell ledning utgör ett betydande problem för fågellivet för området. Ledningen korsar Natura 2000-området där det är som smalast och det föreligger ingen risk för påverkan på älvarnas flöden. Att kraftledningar syns och utgör ett markanspråk är ofrånkomligt och är en påverkan som anses vara acceptabel i förhållande till den samhällsnytta som elöverföringen utgör.

Länsstyrelsen eller andra yttrande instanser har inte heller yttrat sig avseende påverkan på Natura-2000 område. Inför underhåll samråder Vattenfall Eldistribution enligt 12 kap. 6 § miljöbalken med länsstyrelsen.

I norra Sverige har Vattenfall Eldistribution etablerad och kontinuerlig dialog (minst två gånger per år) med lokala ornitologiska föreningar bland annat Norrbottens ornitologiska förening där man diskuterar eventuell problematik med avseende på specifika ledningar och fågelintressen. I de fall det uppkommer att det föreligger förhöjd risk för fågelkollisioner vid en specifik ledning framarbetas lämpliga skyddsåtgärder tillsammans med föreningarna.

Sökanden bedömer att det inte föreligger risk för väsentlig påverkan på de värden som Natura 2000-området och riksintresset avser att skydda.

### Skyddade arter

- o Redogör för ledningarnas påverkan på arter (andra än fåglar) som har identifierats i ledningarnas närhet.

Vid framtagandet av MKB gjordes en utsökning av övriga arter ur Artportalen (utdraget gjordes 2018). Då hade inga skyddsvärda arter rapporterats enligt Artportalen.

Vid komplettering i jan 2023 gjordes ett ytterligare utdrag från SLU Artdatabanken av sekretessklassad information. Utdraget gjordes efter nedan parametrar:

Utbredningsområde 200 meter från ledningen (400 meter korridor). Rödlistade arter, Natura 2000-arter (habitatdirektivets bilaga 2,4,5), fridlysta arter och skyddsklassade arter, från och med år 2000 till 2023. Utdraget gav nedan resultat (arterna och dess specifika placering skrivs inte ut i dokumentet utan i diffuserad form).

Tabell 1. Övriga arter rapporterade inom 1 km kring ledningen, utdrag från Artdatabanken, jan 2023.

Artgrupp	Antal arter inom grupp	Antal observationer inom grupp	Information
Däggdjur	2	9	Båda arterna är klassade som nära hotade (NT). Samtliga är ovaliderade observationer.
Fjärilar	1	1	Observationen gjordes 2019 och är ovaliderad.
Grod- och kräldjur	1	1	Observationen gjordes 2016 och är ovaliderad.
Kärlväxter	5	13	Två arter är klassade som nära hotad (NT) och sårbar (VU). Samtliga observationer är validerade.
Lavar	1	6	Arten är klassad som nära hotad (NT) och observationerna är ovaliderade.
Mossor	2	2	Observationerna är ovaliderade.

Storsvampar	8	13	Sju av arterna är klassade som nära hotade (NT) och en är klassad som sårbar (VU)
-------------	---	----	---

Ledningen bedöms inte utgöra något hot eller hinder för de arter som finns i området. I många fall är de öppna brynmiljöer som ledningsgatan bildar ett positivt inslag för exempelvis fjärilar och kräddjur.

- *Avser ni vidta några skydds- eller försiktighetsåtgärder avseende dessa arter? Om inte, motivera varför ni anser att inga skyddsåtgärder är nödvändiga.*

Inga specifika skyddsåtgärder bedöms behövas. Vidare tillämpas försiktighetsprincipen vid underhåll och de generella hänsynsåtgärder som nämns i inlämnad MKB tillämpas. Inga förändringar av ledningsgatans bredd planeras. Lågväxande vegetation kan sparas så länge den inte utgör en säkerhetsrisk för ledningen.

#### **Rennäring**

- *Ni anger att en dialog bör hållas inför eventuellt underhåll. Förtydliga om ni kommer att föra en dialog med berörda samebyar inför underhålls- och reparationsåtgärder? Om ja, beskriv i sådana fall hur den dialogen kommer att gå till / hur den dialogen kommer att genomföras.*

Inför större underhållsarbeten kontaktas samebyns representant som informeras om planerad åtgärds omfattning och tidplan. Samebyn ges även möjlighet att komma med synpunkter och önskemål.

Med vänliga hälsningar

**Emma Kassfeldt Eriksson**

*Tillståndsspecialist*